№ 43. Sestdeen, 30. maijâ. 1909.

Makfâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfâ,
po pastu pesûhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Jsnahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

88. gada-gahjums.

Sludinajumi makfâ:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Keisara Alekfandra III. peeminekla

atklahschana notika 23. maijâ uz Nikolaja stozijas laukuma, kas bija gresni ispuschkots. Uz paaugstinajuma, kas bija apklahts ar sarkanu drehbi, sapulzejâs Waldneeka swihta un zitas augstas waldibas un galma personas, mahzibu eestahschu audsekni u. z. Laukumam apkahrt bij nostahditi saldati, bet aiz teem besgaligas tautas masas, kas atsproteja wisas tuwejâs eelas. Taisni pulksten 12 Winu Keisariskâs Majestates Kungs un Keisars un Kundse Keisareene eerodâs pa dselszeku Nikoloja stazijâ un Keisariskâs Gimenes lozekku pawadibâ dewâs pee peeminekla. Schinî paschâ laikâ no Snamenska basnizas nahza krusta gahjeens un uz paaugstinatas weetas eesahka swinigu deewkalpojumu. Metropolits Antonijs ussauza ilgus gadus Winu Keisariskâm Majestatem un wisam Waldoscham Namam. Protodiakons ussauza muhschigu peeminu Deewa meerâ dusoscham Keisaram, kara pulki nodewa godu, bet no Peterburgas zeetokschna atskaneja schahweeni. Pehz tam ussauza ilgus gadus Wiskreewijas kara spehkam un wiseem ustizameem pawalstneekeem. Peeminekla apsegs nokrita. Waldneeks un garidsneeziba dewâs pee peeminekla un winu aplaistija ar swehto uhdeni. Krusta gahjeens dewâs atpakaļ uz Snamenskas basnizu. Winu Keisariskâs Majestates Leelknasu pawadibâ apgahja ap peeminekli un to apluhkoja, bet saldati nostahjâs eeschanas gatawibâ. Waldneeks, eenehmis weetu kareiwju preekschgalâ, noweda winus garam peeminekliem un teltij, kurâ atradâs Keisareene. Pehz tam pee peeminekla nolika wainagus, daudz deputazijas. Pulksten 2 un 15 minutês Winu Keisariskâs Majestotes un Augstibas dewâs pa dselszeku atpakaļ. Pee peeminekla palika par sargeem galma grenadeeru roto.

Ministru preekschneeka Stolipina runa

walsts domes 22. maija sehdê.

Walsts domneeku kungi! Waldibas eesneegtee likumprojekti tizibas leetâs radijuschi weselu literaturu, teek dsihwi pahrrunati netik politiskâs un tizibas leetam tuwu stahwoschâs aprindâs ween, bet ari no tizibas sinâ weenaldsigeem; no tam, ka schee projekti tiks isschkirti, domâ slehgt, kahds wirzeens buhs muhsu eekschejai politikai. Zeru, ka palihdsechu saihsinat debates un weizinaschu leetas drihsaku nobeigschanu, ja tuhlin pehz referenta runas paskaidroschu waldibas stahwokli schinî jautajumâ un isklihdinaschu daschus iszehluschos pahrpratumus. — Wispirms atgahdinu, ka tizibas brihwibas prinzips Kreewijâ dibinas uz trim Wisaugstakâs Gribas isteikumeem, uz ukasu no 12. dezembra 1904. g., uz ukasu no 17. aprika 1905. g. un uz ukasu no 17. oktobra 1905. g. Wina saturs jums buhs jau labi sinams, lai wehl wajadsetu to atkahrtot. Aisrohdu tikai uz to, ka tuhlin pehz winu isdoschanas, eewehrojot winu swarigo nosihmi, waldiba juta wajadsibu pahrgrosit daschus ziwil- un kriminalkahrtibas nosazijumus, nerunajot no daschadu administratiwu spaidu atzelschanas, kas runaja pretim tizibas brihwibas prinzipam. Wiss tas notika tanî paschâ administratiwâ kahrtibâ, kâ agrak. Bet atlika wehl wesela rinda daschadu likumu, kuri bij pahrgrosami likumu doschanas kahrtibâ, eewehrojot no Monarcha pasludinatos jaunos prinzipus. Dotâ tizibas un deewkalposchanas brihwiba pehz katra zilweka apsinas prasijumeem, protams, radija wajadsibu, atzelt likumu, ka pasauligai waldibai jabod atkauja pahreet no weenas tizibas otrâ, noturet deewkalpojumus un luhgschanas un buhwet basnizas. Tanî pat reisâ radas wajadsiba isdot nosazijumus par tizibas beedribu dibinaschanu un darbibu, par walsts atteezibam pret daschadam tizibam uz apsinas brihwibas pamateem, pee kam wisi tee jauneewedumi newareja tikt realiseti ahrpus jautajuma par preekschteesibam, kuras pamata likumi peeschkir pareistizigai basnizai. Tâ tad waldibai un likumu doschanas eestahdem peenahzas luhkot zauri noteikumus par eestahschanos un isstahschanos no tizibam, par deewwahrdu sludinaschanu, tizibas preekschrakstu ispildischanu un par politisko un pilsonisko teesibu aprobeschoschanu sakarâ ar atsewischko tizibu. Lai neeemaisitos tizibas un apsinas leetâs, waldibai un walstei jarihkojas ar leelu apdomibu. Ne katrreiz, kâ referents schoreizi peesihmeja, tihri pilsoniskas darischanas ir stingri schkirtas no basnizas atteezibâm, tâs allasch ir saptnuschâs kopâ. Te nu zelâs jautajums, kahda daliba, eewedot jauno tizibas leetu kahrtibu semê, peekriht waldoschai pareistizigai basnizai? Aistahju pee malas zitu tizibu darischanas; jautajumi par katoļu waj luterana pahreeschana weena otrâ tizibâ, par jauktâm laulibâm starp luteraneem, muhamedaneem un Schihdeem, kuras peelaisch jau tagadejee likumi, pareistizigo basnizu neintresê, domaju, ka nebuhs baudz tahdu, kas gribês, lai sw. sinods tagad ari wehl tâ nobarbojâs ar katoļu, Schihdu un luteranu garidsneeku leetâm, kâ tas notika 18. gadu simtena 30. gadôs. Bet pareistizigâ basniza ir stipri intreseta jautajumôs par walsts atteezibâm pret winu, par tâs sakareem ar zitâm tizibâm, peemehram, kur noteek jauktas laulibas. Un tagad, zik war rowehrot no awischu raksteem un politisko partiju un grupu atsaukshmem, tagad walda ari domas, ka wisi jautajumi, kureem sakars ar basnizu, jaisschkir basnizai weenai paschai. Pee tam aisbildinâs, ka tâs neesot sinoda domas ween, bet ka tâm esot pat jau wehsturisks pamats. Tâ lai atgahdajamees uz patriarcha stahwokli Kreewu walsts Maskawas periodê, uz winâm padoteem zeetumeem un teesam. Protams, ka patriarcha waras ahrejâm sihmem naw teescha nosihme preeksch tagadejâ jautajuma, tâm ir tikai wehsturiska atmina, uz kuru mehds dibinat ussskatu, it kâ basnizai paschai janosaka sawas teesibas, saws stahwoklis walstî. Scho ussskatu newar noliegt; no kureenes tas zelâs, teikschu wehlak

(Turpmak wehl).

Walsts dome.

22. maija wakara sehdê

walsts dome turpina apspreeschanu par tizibas mainas brihwibu. Starp ziteem runatajeem barons Meiendorfs saka schahdus jo eewehrojamus wahrdus: — Kahdus 40 gadus atpakaļ Austrijas tautas weetneeku nomâ apspreeda likumprojektu, kursch bij lihdsigs muhsejam. Katoļu basniza noturēja scho projektu 7 gadus komisijâ. Waldiba un daļa tautas weetneeku newareja to apspreest un peenemt. Beidsot tas nonahza tautas weetneeku namâ. Tagad klerikali isleetoja wisus lihdsekļus, lai aprobeschotu apsinas brihwibu un pahreeschanu zitâs tizibâs. Tad Austrijas keisars greesâs ar wehstuli pee Austrijas primâ kardinala un issazija zeribu, ka Austrija buhs ne tikai apsinas brihwibas, bet ari religiosa mera seme, un tadehl winsch neatlauschot aiskawet likumdeweju darbibu schai leetâ.

Ar scho eewehrojamo wehstuli 17. oktobri 1867. gadâ klerikaļu aprindu pretoschanâs bij lausta. Loti interesanti, ar kahdâm eerunam schis aprindas pretojâs apsinas brihwibai. Austrija esot Katoļu walsts, bet tizibas brihwibas newarot buht Katoļu walstî. Austrijas keisara titulis esot zeeschi saistits ar Katoļu tizibu. Waldoschâs basnizas teesibas esot eeguhtas tuhkstoschu gadu laikâ un tadehl tâs zeeschi jaaissargajot. Tagadejâ walsts kahrtiba atkarotees no eedsihwotaju wairakuma, bet wairakums peederot pee Katoļu tizibas; tâ tad ari schai sinâ wajagot zeenit un aissargat Katoļu tizibas preekschrozibas. (Markows II. no sawas weetas; „Selta wahrdi!“ — Timoschkins: „Gudri wahrdi!“) To, ko atnemot Katoļu tizibai, nedodot wis apsinas brihwibai, bet skeptizismam un indiferentismam, kuri semakâs schkirâs pahrwehrschotees par komunismu un ateismu. Katoļu eedsihwotaji nekad nebuhschot meerâ, ka atwehl brihwi pahreet zitâs tizibâs. Scho likumu nosodot neween Deews, bet ari Katoļu tauta. Winas sirdsapsina ahtrak neapmeerinaschotees, kamehr schis likums nebuhschot isnihzinats. Tatschu walsts galwenais usdewums, usturet meeru, lai waretu apmeerinat ne tikai materialâs, bet ari garigâs wajadsibas, uswareja, un wehsture ir peerahdijuse, ka no schi laika tiziba ne tikai naw pagrimuse, bet gan nostaidrojusês. Apsinas brihwiba nebuht nesazehla tahdas schaušmigas parahdibas, par kahdâm klerikali eepreeksch sludinoja. Ta peerahdija, ka tauta ari brihwâ atmosferâ prata usglabat to tizibu, kura stahweja tuwu winas sirdij. Ari Kreewijas eedsihwotaji ir pilnigi sagatawoti tiktahl, ka war eewest apsinas brihwibu. Pareistizigo eedsihwotaju leelakai daļai religiosa fanatisms ir pilnigi sweschs. Wisas Kreewu sabeedribas aprindas pehdejôs 50 gadôs pastahwigi atgahdinaja, ka garigâ dsihwê wajadsiga brihwiba. Labakee Kreewijas dehli sagatawoja zeku schai reformai. Tagad ta nu teek atsihta. Jawehlâs, lai tai wehlak nebuhtu tahds liktens, kuru waretu raksturot ar Schtschedrina wahrdeem: „Neweenam naw aisleegts eet pa eelu“, bet peesihmê peebilsts: „Nu pamehgini tikai“. (Applausi zentrâ).

24. maija sehdê

wada sahkumâ Homjakows un tad barons Meiendorfs, pee kam pehz biskapa Jewlogija runas iszekas milsigs, lihdz schim wehl walsts domê neparedsets skandals. Personigâ leetâ biskaps Jewlogijs pretojas Karaulowam, kursch laikam aismirsis tos laikus, kad Poku dschandschalas danzoja pa pareistizigo muguram, kad pareistizigo basnizas isdewa uz nomu. Nerunajot par wezeem laikeem, tagad nelaimigâ, aismirstâ Holmas tauta tuhkstoscheem atkriht no pareistizibas, jo weetejee muischneeki pahrwehrtuschi brihwibu par elli un par warmahzibas rihku. Ka es domei sinoju par Holmas tautas zeeschanam, tad man saka: Klusat, tas ir zilwezes eenaida isdomajums. Saprotu, ka Poki to runâ, jo sakams wahrds jau isteiz: kakis sin, ka gaku apehdis. Bet ja tâ runâ muhsu Kreewi, kaut ari kabeti, tad es to tikai waru nosaukt par wisnegehligako warisejibu, leekulibu un pateesibas nizinaschanu: es teem saku: kungi, kaunatees! (Jlgi trokschnaini applausi pee labajeem, bravo!)

Preekschsehdetajs: Juhsu Eminenze, par pehdejeem wahrdeem par noschehloschanu mon Juhs jasauz pee kahrtibas! (Kreisee applaudê, sauz bravo; pee labajeem leels trokšnis, dausa pultes. Blauz: tu nekreewu, kâ tu drihksti saukt pee kahrtibas pareistizigu biskapu! Jgaunu barons, nost ar nekreeweem, leen pee Schihdeem, nost, ta ir zuhziba, pats dsihwo no Kreewu maises, nost!) Preekschsehdetajs stipri swana, mehgina runat, trokšnis pilnigi apsedz wina wahrdus. Ustrauktee walsts domneeki atstahj sawas weetas un barâ nostahjas ap presidenta tribini. Opozizija un zentrs stahw kâ zeeta seena pret labajeem, kuri nebeidz trokschnot un gahnitees. Preekschsehdetajs atstahj sawu weetu un wina usdewumâ pristawa palihgi luhdz deputatus aiseet.

* * *

Par scho, wisu walsts domi apwainojoscho un pasemino scho skandalu awise „Now. Wr.“ sino schahdi:

Tanî laikâ, kad runaja biskaps Jewlogijs, domes sehdi wadija preekschsehdetaja beedrs barons Meijendorfs. Bihskaps Jewlogijs sawâ runâ leetoja aiskaroschus wahrdus pret kabeteem un Pokeem. Winsch tos nosauza par leekuleem un warisejeem. Par Pokeem runadams winsch teiza: tokis jau sinot, ka gaku tas apehdis. Preekschsehdetajs barons Meijendorfs pilnigi pareizi apsauza runataju. Par nelaimi kreisee scho gadijumu isleetoja, parahdot baronam Meijendorfam leelu owaziju zaur stipreem applausieem. Tas pamudinoja labos uz pretdemonstraziju.

Markows II. uzlehza un sauza: „Nost Meijendorfu, nost!“ Ziti sauza: „Nost Wahzeeti, nost winu!“ Samisłowskis pehz tam atkal brehz: „Nost Meijendorfu, nost winu!“ Pa wisu sapulzi blauj, sit pa galdeem, un taisa beigaligu trokšni. Barons Meijendorfs diwi reises welti luhdz meeru, lai waretu no sawas puses sazit lahdus wahrdus. Labee nerimst trokschnot un bar. Meijendorfs peespeests slehgt sapulzi.

Bet labâ puse turpina lamatees baronam Meijendorfam pakaļ un pee tam tik rupjeem wahrdeem, ka stenografetajas sahk behgt projam.

Oktobristi no sawas puses to meerigi nepanes. Tee brehz uz labeem: „Hukigani jaisdsen! Sweedeet tos ahrâ! Sweedeet ahrâ Samisłowski! Nost Markowu! Kauns pâr teem!“

No kreisâs puses sauz uz labeem: „Pogromschtschiki, slepkawas!“ Uz to Markows atbild: „Tee juhs esaat, neleeschi.“ No labâs puses Wolodimerows puhlejâs brehkt wehl stiprâki par Markowu. No zentra sauz uz labeem: „Negehliba, neleetiba, kauna leeta!“

Pee preekschsehdetaja tribinas iszehlâs tahda sadruhsmeschanas, ka katru brihdi draudê iszeltees wispahriga kauschanas! Wisupirms Markows un sozialdemokrats Gegetschkori saburas. Pristawu palihgs metas pullâ un ischkir tos. Bet ilgu laiku nerimst kleegschana, swilpschana, galdu daušischana — ihsts elles trokšnis. Pa tam domes presidents jau aisraidijis no loscham publiku un preses preekschstahwjus un beidsot peedabon ari domneekus pee aiseeschanas. Barons Meijendorfs bij aisgahjis tuhlit pehz sehdes slehgschanas.

No ahrsemèm.

Zara weesoschanâs Franzijâ.

No Parises sino, ka 23. maijâ ministru padomê apspreesta wisôs sihkumôs Wina Majestates Kreewijas Keisara weesoschanâs Franzijâ, kura notikschot 18. (31.) julijâ sch. g. Scherburgâ. Pehz tam Wina Majestate doschotees uz Kowu, kur tikschotees ar Angļu kehninu. Weesoschanâs Franzijâ esot pretwisite presidenta Faljèra weesoschanai Rewelê.

Lauschu skaitischana Kihnâ

notikschot nahkoschôs diwôs gadôs un to gribot nobeigt 1912. gadâ. Skaitischanu isdarischot pamatigi wisôs walsts apgabalôs, lai reiz dabutu pareizas sinas par Kihnas eedsihwotaju daudzumu. Lihdz schim eedsihwotaju skaits teek usdots tikai pehz prahtojumeem: weens usdod Kihnas eedsihwotaju skaitu uz 400—450 milj., ziti turpreti uz 300, 350 un pat uz 250 milj. Nahkoschâ lauschu skaitischana tad nu dos datus, kas buhs, ja nu ne gluschi pareizi, tad tatschu tuwaki ihstenibai.

Deenwidus-Afrika.

No Kappilsehtas sino, ka Transwales, Oranjes un Kapsemes parlamentu lozekku kopejâ sehdê ar wisâm pret diwi balsim tikuse peenemta Deenwidus-Afrikas Sabeedroto Walstu satwersme. Natala pee schâs apspreeschanâs nepeedalijusês un tadehl Sabeedrotas Walstis wispirms pastahdisees bez Natalas. Zaur to Angļu elements jaunajâ walstî buhs wahjinats, jo Natalâ

dsihwo wiswairak Angku un tadehk domà, ka no Londonas dos Natalai mahjeenu ari drihsumà eestahtees walsts sabeedribà.

Bota zekoschot nahkoschàs beenàs uf Eiropu.

Turzija. Apstahkli Turzijà sahk atkal no jauna sareschgitees, kà tos redsams no sekoschàm sinam. — Makedonijà pehdejà laikà slepkawibas wairojuschàs. Pehdejàs 3 nedelàs nosisti 19 Bulgari. Skeitschà Greeki nosita pasihstamo tabakas fabrikantu Bulgaru Chebschi Georgijewu. Baidàs, ka war iszeltees nopeetni nemeeri. Dramà nogalinats Bulgaru draudses wezakais. Domà, ka slepkawibu isdarijuschi Greeki.

Konstantinopolê, 4. junijà. Agrakà reschima aisbehguschee peekriteji attihsta stipru darbibu Egiptê. Wini grib ari fazelt kustibu dehl Arabijas neatkaribas isslud'naschanas. Agenti ar bagatigeem naudas lihdsekleem apzekojot Siriju un Arabiju.

Alepà apzeetinati wairaki Muhamedani, kas peedalijuschees pee pehdejeem nemeereem.

Uf Kretu suhtis 1 brunu kugi un 2 kreiserus.

Konstantinopolê, 23. maijà (5 junijà). Pehz sinàm, kas peerahkuschas ministrijà, Adanà wiss meerigi. Aplenkschanas stahwoklis wehl postahw. Eedsihwotaji atbrunoti. Noteek kratischanas pa nameem, pee kam laupitàs mantas teek atdotas eedsihwotajeem.

Salonikôs, 5. junijà. Dehl baumam par Kretas anektescha nu islaista slepena pawehle mobiliset trescho armijas korpusu. Jaun-Turki paskaidro, ka tikliihdf Greekija daris masako mehginajumu uf anekteschanu, tuhlit tiks ussahkts karsch. Dehl Greeku bandu parahdischanàs Makedonijà spreesch, ka Greekija sagatawojàs uf juku fazelschanu Turzijà.

Berlinê, 5. junijà. „Berl. Tgbl." sino: Adanas, Aleksandretes, Antiochijas un Alepas apgabalôs ahrigi wiss meerigi, bet pastahw baschas dehl tuwakas nahkotnes. Armeni un Sihreeschi simteem aiszeko. Tirdsneeziba apklususi. No Makedonijas sche sagaida kara spehku, jo uf Sirijas korpusu newar palaistees. No Salonikeem suhtis uf Siriju 10 bataljonus Albanu.

Albanu nemeeri no Dschewada-pascha apspeesti. Dschewadam-pascha dota pawehle isturetees uf preekschu wairak saudsoschi.

Kina. No Nujorkas sino, ka Kina gribot aisnemtees Amerikà 100 milj. dolaru, kurus isleetoschot sewischki dselszeka buhwem. Aisnehmuma jautajumu esot jau eekustinajis Sabeedrotàs Walstîs Kina- suhtnis Tangeschajs, kas nesen atpakal tika suhtits no Kinas pateiktees Amerikaneem par bokseru nemeeru parahda atlaischanu. Domà, ka aisnehmums notiks, ja Amerikani domà par draudseschanos un beedroschanos ar Kinu.

* * *

Hagà, 5. junijà. Wenezuelas waldiba atkahwa Kastro atgreestees. Winsch aiszekos 18. junijà.

Hagà, 23. maijà (5. junijà). Schodeen notika prinzeses Julianas kristischanas zeremonija. Prinzesi tureja uf rokam pee kristischanas pate kehnineene Wilhelmine.

Winê, 5. junijà. Schejeenes diplomatiskàs aprindàs peeschkir Monarcha satikschanai tai sinà nosihmi, ka laboschotees satiksme starp Wahziju un Kreewiju.

Krakowà, 5. jun. Schaujamo materialu noliktawà Podgornê eespehra sibins. Notika eksplosija. Nogalinats weens saldats un eewainots otrs. Saudejumi leeli. Eewainoti 13 zilweki. Ispostitas daudf ehkas. Sabojati ari wairaki wagoni un Podgornas stazijas ehkas.

Parisê, 6. junijà. „Dartona" eelaischana uhdeni notiks tikai septembri un maksàs 500,000 franku.

Londonà, 5. junijà. Anglijas gaisa flotes beedriba nolehma pirkt Zepelina tihpa gaisa kugi, lai Angku inscheneereem pee gaisa kugu buhwes buhtu mudulo.

No eekschsemèm.

Walsts domes preekschsehdetaja audienze Zarskoje Selà.

Wina Keisariskà Majestate 24. maijà peenehma audienzê walsts domes preekschsehdetaju Homjakowu. Audienze ilga stundu un 20 minutes. Homjakows sihki sinoja par domes darbibu pagahjuschà sesijà un par nodomateem darbeem nahkoschàs sesijas sahkumà. Wina Keisariskà Majestate apjautajàs preekschsehdetajam ari par daschadeem domes dsihwes sihkumeem. Domei schai sesijà eesneegti pawisam 689 likumprojekti. 9 no teem uf ministru wehleschanos issneegti atpakal. Komisijas eesneeguschas referatus par 400 waldibas likumprojekteem. Dome peenehmuse 302 likumprojektus, atraidijuse 17 un wehl naw pabeigusi skatit zauri — 3. Pilnigi jau sagatawoti apspreeschanai 78 likumprojekti; komisiju apspreeschanà atrodàs 280 projekti. Bes tam apspreesti wisu reforu budscheti. Otrà sesijà domes lozekli eesneeguschi 36 likumprojektus un 34 peeprasijumus waldibai. Trihs peeprasijumi atsihti par steidsameem, 3 peenemti wehlak, 3 atraiditi un weens nemts no eesneedsejeem atpakal. Domei wehl jaapspreesch 40 peeprasijumi, no teem 12 eesneegti pirmajà sesijà un 28 otrà. Schinî sesijà lihdf 23. maijam notikuschas 117 domes sehdes.

Lopuchina prahwa senatà.

Senata pilna sapulze (klaht bij ap 35 senatoru) sestdeen isspreeda Lopuchina kasazijas suhdsibu. Senats pahrgrosija apakschteesas spreedumu, nolembams Lopuchinam katorgas weetà nometinaschanu Sibirijà ar wisu teesibu saudeschanu. Spreedums tiks preekschà stahdits Keisariskai Majestatei.

Peterburga. Jhstens slepenpadomneeks Sinowjews, Kreewijas wehstneeks Konstantinopolê, eezelts par walsts padomes lozekli, dahwajot winam Andreja ordeni, uf ko 25. maijà islaists ari Wisaugstakais reskripts.

— 25. maijà, kà Wina Majestates Keisareenes Aleksandras Feodorownas dsimschanas deenà Peterburgà wisàs basnizàs notureja swehtku beewkalpojumu. Galwas pilsehta bija isgresnota wolsts karogeem un wakarà ilumineta.

— Pehdejo 24 stundu laikà Peterburgà ar koleeru saslima 7 personas un 4 nomira. Slimnizàs tagad atrodàs 20 koleeras slimneeku.

No Reweles. 19. maijà, kà „Rev. Ztg." sino, apgabalteesa noteesajuse 32 gadus wezo matrosi Wasili Tkatschenko par 12 gadus wezas meitenes iswaroschanas uf 8 gadeem pee spaidu darbeem un wina lihdswainigo 31 g. wezo semneezi Kreti Musu uf 4 gadeem pee spaidu darbeem.

— Kara teesa zeturtdeen isteesaja sekoschu prahwu: Walmeeras polizija bija issinajusi, ka 18. augustà 1908. gadl Walmeeras aprinka skolas skolneeka Jahna Brengmana dsihwokli noteek slepena sapulze, minetà dsihwokli apzeetinaja 7 personas lihdf ar jauno dsihwokka saimneeku. Spreeschot pehz atrasteem papireem, apzeetinatee peederejuschi pee Latweeschu sozialdemokratu partijas. Teesa noteesaja skolotaju Wilhelmu Lemmu (30 gadus wezs) uf 6 gadeem, Karli Krewni (21 g. w., teesas pristawa rakstwedis) — uf 5 gadeem, Karli Lepeku (20 g. w., burtlizis) un Hermani Wintinu (20 g. w., lihdsstrahdneeks pee awises „Latwija") — katru uf 4 gadeem katorgà, wiseem atnemot wisas teesibas. Pahrejos 3 attaisnoja. „Rev Beob."

Harkowa. Te izzehluses tihfa epidemija, kura peenemot arweenu plaschakus apmehrus: katru deenu noteekot jauni saslimschanas gadijumi, tà ka tagad wisu saslimuscho skaits sneedsotees jau pahri par 2000; skolenu ween saslimuschi ap 500, to starpà 40 skolneezes no muischneeku meitenu gimnasijas.

Tiflisa. Peezi Tataru zeetumneeki, kas bija noteesati uf nahwi, Metechska zeetuma pils sehtà pa kehschu mainas laiku usbruka winas pawaditajeem usraugeem. Eewainojuschi weenu un atnehmuschi winam sobenu un rewolweru, wini dewàs zeetuma koridorà, eewainoja sargu, atnehma slinti, eesleh pàs kaktà un tad sahka apschaudit usraugus un apakschkareiwjus. Ar sargu salwi noschauts weens zeetumneeks. Trihs pahrejee eeskrehja zità koridorà, nosita kahdu usraugu, eewainoja sargu, atnehma winam rewolweru un slinti un sistematiski sahka apschaudit administraziju un apakschkareiwjus. Tà ka wini negribeja padotees, tad tika noschauti. Apschaudotees dabuja galu zeetuma usraugs, 3 greuhti eewainoti.

Widseme.

Riga. Jaunakais Rigas eelas staiguku „stikis". Pehdejà laikà Rigas polizija ir eenehmusi koti noteiktu stahwokli pret eelu staigulem un pastahwigi tàs wajà neween winu perekkôs, bet ari uf eelam. Lai daudsmaf paglahbtos no polizijas wajaschanam, schee „nakts taurini" tagad isdomajuschi jaunu „stiki", kà apwest polizistus „ap stuhri". Proti, winas sahkuschas pahrgehrbtees par wihreescheem, un weikals eet atkal wakà! Tà nakti uf wakardeenu pee Wehrmana bahrsa kahda jauna wihreescha sawadà usweschanas greesusi uf sewi polizistu usmanibu, kambehk tee winu apzeetinajuschi un aisweduschi uf polizijas eezirkni. Tur „jaunkungs" israhdijees par 19 gadus wezo Wilhelminu Pukit, kura jau bij peerakstita pee polizijas kà prostitueta seeweete. No sahkuma domats, ka wina pahrgehrbusês ar noluhku isdarit kahdu noseegumu, bet kad peerahdijees, ka wina ir weenkahrscha eelu staigule, tad ta nosuhtita uf 2 Maskawas Ahrrigas polizijas eezirkni dehl noweetoschanas winas dsihwes weetà. „R. A."

— Tihfa epidemija pehdejà laikà isplatijusês Rigà tahdôs apmehrôs, ka pat schahdeem slimneekeem weetejà pilsehtas slimnizà sahk telpu jau peetruhkt. Slimiba stipri isplatas. Sche eet runa newis par weenkahrscho wehdera tihfu, bet par bihstamo un lipigo plaukuma tihfu, kursch jau prasijis daudf upurus.

— Triju nahwes sodu ispildischana. 26. maija nakti weetejà zentralzeetuma sehtà pehz ilgaka starpbrihscha atkal ispildija nahwes sodus — pakahra 11. maijà Dehlina teroristu pulzina leetà uf nahwi noteesatos — bijuscho pasta un telegrafa eerehdni, Misas pagasta peederigo Aleksandru Graubinu (22 g. w.), Rigas maspilsoni Gustawu Lazku (22) un Lehdmanes pagasta peederigo Frizi Eichholzu (27).

— Soda mihkstinaschana. Tukuma nemeerneeku leetà Rigas pagaidu kara teesa 28. aprilî noteesaja semneeku Schano Lukschewizu uf nahwi zaur pakahrschanu, bet daschu wainu mihkstinoschu apstahklu dehl nolehma luhgt Wilnas kara apgabala preekschneeku, lai scho spreedumu mihkstinatu. Pehdejais scho luhgumu ari eewehrojis un pahrwehrtis Lukschewizam nahwes sodu par nodoschanu pee spaidu darbeem. „Dj. W."

— Jaunu twaikoni brahku Sebergu firma pirkuse Anglijà, kuru nosauks par „Admiralis Makarows" un kas brauks starp Rigu un Holandes pilsehtam.

— Baltijas Seeweeschu Saweenibas preekschneeze teesas preekschà. Par to „J. D. L." lasam sekoscho: Rigas 5. eezirkna meerteesnesis uf polizijas suhdsibas un gubernatora rihkojuma pamata 15. maijà isteesaja apsuhdsibu pret mahjskolotaju Otiliju Reekstin, kà bijuscho augschà minetàs saweenibas preekschneezi, par to, ka uf 11. aprili Grünfelda sahlê sasauktà beebru sapulzê bijuschi klaht daudf nebeebri un pahrdotas biketes bes markam u. t. t. (?!). To wisu eewehrojot, teesnesis nolehma: sodit Otiliju Reekstin ar 20 rbl. naudas soda jeb maksat nespehschanas gadijumà — ar 4 deenam aresta — Reekstin leetu pahrsuhdseschot uf meerteesneschu sapulzi.

No Rigas juhrmalas. Sahdsibas. 26. maija wakarà, Majorôs, Juhras eelà № 34, kahdai L. Z. nosagts uf werandas atstahts maks ar leelaku naudas sumu. Pee sahdsibas gan peekerts kahds jauns zilweks, bet tas paguwis aismukt. — Edinburgà kahdam Jahnim K. nosagtas drehbes un leetas par leelaku sumu.

— Peldu nodokka lihdf schim eenahzis pawisam 5000 r. Puse no schis sumas eenahkuse weenigi no Majoru sakumneekeem.

No Laudones. Laudones-Odseenas Weesiga Beedriba sarihko 14. junijà Laudones muischà leelu konzertu. Pee konzerta reebalas: Grasdonas isglihtibas beedribas, Prauleenas, Lasdonas, Laudones, Saweenas, Saikawas „Rikarda" skolas jaukti un wihru kori, Saikawas „Konraba" skolas jaukts koris un Grasdonas „Marsa" wihru koris profesora J. Wihtola un komponista A. Kalnina wadibà. Konzerta wadonu wahrdi dod garantiju par wina labo isdoschanos.

No Ahdaschu-Garkalnes. No 1906. gada Ahdaschu draudse palikusi bes sawa mahzitaja, kur tad wisu loiku draudsi apkalpo zitu draudschu mahzitaji. Ka draudse bes sawa moralisku wadona pagrimst, ir nepahrprotams. Tà ari Ahdaschôs religiski jehdseeni un juhtas pee leelas dakas draudses lozekku nogrimuschi sem normala lihmena. Tà otrôs wasaras swehtkôs, 18. maijà Ahdaschu Garkalnes draudsei teiza beewwahrdus Krimuldas mahzitajs Ehrmana kungs. Skaistais sprediks nahza no sirds un gahja pee sirds un paliks ilgà atminà. Klausitaju, eewehrojot draudsites leelumu, bija bagatigi. Draudse taisas scho dahrgo weetu atstaht, te eenahk laulajams pahris. Paschà laulibas zeremonijà noteek kas nedsirdets. Bruhtgans, no mahzitaja prasito „ja" wahrdu neissaka wis peeklahjigà, parastà stiprumà, bet isslleedf pilnà kleedseenà, karsch bes nodoma tà issprukt newareja, isnemot warbuht gadijumu, ja buhtu peedsehrees. Tad pehz notikuschas salaulaschanas laimes wehlejumi jaunajam pahrim turpat pee altara, kleedseeni: Sweiks! daudf laimes! un z. butschoschanàs, apkampschanàs, smeekli, kahdi notika Garkalnes basnizà, war notikt tik pee moraliskos eeskatos un juhtàs grimuscheem zilweekem, sewischki, kad tahdas leetas noteek katrà beewkalpojumà. Schahdas leetas gan war atgabitees uf kahdas kaktu skatuwes, bet ne Deewa namà. „R. Aw."

No Alukfnes. Te poschas uf leelaku isrihkojumu — konzertu 21. junijà. Pee ta nems dalibu 10 dseedataju kori no Alukfnes, Tirsas, Welanas un Lejaszeema draudsèm. Konzerta leelo kori no apmeram 400 dseedatajeem wadis brihwmahkslineeks P. Josuus kgs is Rigas. Konzerta preekschwakarà, 20. junijà, buhs teatra israhde. Uswedis A. Needras behdu lugu „Seme." Wisu scho isrihkojumu sarihkotaja ir Alukfnes dseedaschanas un musikas beedriba, kurai tadehk pilnas rokas darba, neween gahdajot par dseesmu swehtkeem noderigàm telpàm, bet ari pahrdomajot par swescho koru noweetoschanu, winu usnemschanu u. t. t.

Tekoschà wasarà pee schejeenes basnizas isdara leelakus uslaboschanas darbus. Winu spodrinàs no eekschas un ahra. Darbi jau ussahkti un tee ismaksàs pee 2000 rubleem. — Schogad eeswehtito jaunekku un jaunawu skaits par wisu draudsi sneegsees pee 400 dwehselem, jo julija sahkumà wehl ussahks ari Wahzu mahzitu, pee kuras peedalàs pa galwenai kahrtai skolu audsekni — Latweeschi. — Schejeenes tirgus laukums teek arween wairak apbuhwets namekeem, kurus muischas ihpaschneeks isnomà maisneekeem, augkuhdens pahrdewejeem un ziteem usnehmejeem. Schogad atkal darbà 4 tahdas buhwes.

No Kolberga pagasta. Otrôs wasaras swehtkôs schejeenes besmaksas tautas bibliotekai bij isrihkojums — konzerts ar teatri, kursch ari schogad bij kreetni apmeklets. Schi biblioteka gan samehrà wehl jauna, bet tomehr skaita jau grahmatas simtôs sehjumôs. Lihdsigas bibleotekas te ir ari kaiminu pagastôs: Malupê un Annê, kuras wisas darbojas beesgan rosigi. — Nesen sche nelaimigu galu nehmis Punzenes mahjas grunteneeks S. Lesers. Tas lihdf ar 3 beedreem brauzis weenôs wahgôs uf mahju no Alukfnes tirgus, kurà wisi bijuschi kreetni eereibuschi, kahdà krogà wehl kreetni uspurinajuschees, pee kam wezais L. palizis bes spehka, kà bijis wahgôs eezelams un noguldams. Beebri ari eenehmuschi sawas weetas, kà nu kurais, tikai kahdam no wineem schkirotees un atwadotees tas pamanijis, ka L. jau beidsis elpot. Saka, kà beebri sawà reibumà wezo L. buhschot netihscham nosehdejuschi, kas ari pa dakai israhdijees par pateesu, lihki medizinisku isweklejot. B.

No Terbatas. Wairak prahwas par gatawibas apleezibu wiltoschanu isteesaja Rigas apgabalteesas delegazija pagahjuschà nedelà Terpatà. Apsuhdseti bij Kaunas gubernas semneeki Witolds Scheischis (19 gadus wezs, Poltawas gubernas Fedors Tschumaks (27), maspilsonis Jaseps Fabers (26) un muischneeks Stefans Trschebinskis (22). Wini 1907. g. isgatawojuschi wiltotas apleezibas par daschadu widus skolu un kursu beigschanu un schàs apleezibas eesneeguschi Terbatas uniwersitates rektoram ar luhgumu, peenemt winus par minetàs augstskolas studenteem. No apsuhdseteem noteesaja uf wisu teesibu un preekschrozibu atnemschanu un nodoschanu noseedsneeku pahrmahzischanas nodakàs: Faberu uf 2 gadeem 6 mehnescheem un Tschumaku ar Trschebinsku — uf 1 gadu katru, bet nepilngadigo Scheischisu tikai uf 4 mehnescheem zeetumà, bes teesibu aprobeschoschanas.

Kurseme.

Leepaja. Pilsehtas ahrsts Mawritzkis aisbrauzis atwakinajumà un wina peenahkumu ispildischana par atwakinajuma laiku uslikta no Kursemes gubernatora dokt. Holstam. (Leelà eelà Nr. 24).

— Aiszekoschana. Maija mehnescha 23. deenà isgahja no Leepajas osta twaikonis „Lituanija" — ihsts juhras milsis — ar 875 iszekotajeem, kuri dewàs projam uf bolaru walsti — Ameriku. Starp iszekotajeem wairuma sinà pirmo weetu eenehma Leischi, tad Schihdi un Kreewi. Latweeschi, pahris seewinas isnemot, nebij sastopami.

— No wehtras pahrsteigts sehgelkugis. Preekschtrim nedekam Kreewu sehgelkugis „Noas" kapt. Sloka, dewàs

zeka no Leepajas uf Solombalu Archangeli ar filku lahdinu; kugis laimigi fasneedsis Skagenu. Kategatê, kugis pahrzeetis breesmigu orkanu, tà ka neweenu sehgeli newarejis klaht turet; wairak sehgeles faplositas, tad dabujis greestees atpakal un meklet patwehrumu Helsiner reidâ, kur kugis islabo no wehtras nodaritos saudejumus. „L. At."

— Bruhklenes. Lübeka kimiskâ fabrika „Schwartau" rahrstrahdâ katru gadu lihdſ 70,000 pudu bruhklenu, kuras eewed pa leelakai daļai no Sweedrijas un Somijas. Tagad minetâs fabrikas administrazija greesusees pee Kreewu konsula Lübekâ, lai tas aisrahditu, kahdas firmas no Kreewijas zentralajâm un seemeļu gubernam waretu peegahdat bruhklenes 3 pudu leelâs kastês. Tà kà ari Baltijâ bruhklenes aug koti daudſ, tad brihsumâ winas war tapt par deesgan eewehrojamu eksporta preekschmetu. („L. At.")

No Aisputes sino, ka tureenes nabagu namâ uf behnina pakahrusês kahda 70 gadus weza wezite — Agate. „W. L.

No Palangas. Nodeguschâs koka teatra ehkas weetâ grafs Tischkewitschs nahkoschâ gadâ zelschot preekschs Poku peldu weesseem teatru ehku no muhra. Isdewumi aprehkinati uf 505,000 rubkeem.

No Wentspils. Telefona satikſme starp Wentspili un Kuldigu nodroschinata wistuwakâ nahkotnê, pehz tam kad abu pilsehtu domes isteikuschas gatawibu, katra ustaisit un usturet pusi no schâs linijas.

No Talseem. 24. maijâ tuhlit pehz pusdeenas eerabâs sche Rigas dzbas pehtneeku beedribas ekskursanti, skaitâ 18 kungi, un nometâs Peterburgas weesnizâ. Prowisora Mikotowitscha pawadibâ wehlak wini apmekleja weetejâs apkahrines dabas jaukumus un tà fauktos klostera un Latweeschu kalnus. 25. maija agrâ rihtâ ekskursanti ar sirgeem aisbrauza uf Usmas eseru apskatit wehsturisko Moriza salu, no kureenes wini wehlak dewâs uf Spahres staziju un tad pa dselszeku atpakal uf Rigu.

No Nurmuischas (Talsu apr.). 23. maijâ weetejâs Skalbes meschsarga mahjâs palika mahjas suns traks un sakoda meschsarga Grinta seewu un diwus behrnus. Sakostos deenu wehlak aissuhtija uf Peterburgu ahrstet.

No Saldus. Patwarigi sakumneeki. Weetejâ Ugunsdsehseju beedriba otrâ wasaras swehku deenâ isrihkoja Ejuschu meschinâ sakumballi, pee kam beedriba nebij turejusi par wajadsigu gahdat pehz atwehles meschinâ rihkotees. Mescha kungs, saprotams, ugunsdsehsejus isdsinis no mescha ar wiseem weesseem, pawehledams wahrtus un sehdekkus tuhlin noplehst. Ugunsdsehseji atstahja meschinu un isklihda pa pilsehtas ganibam, meklet tur sew noderigu weetu. Neko labaku neatrasdami, sakumballi notureja uf klajam ganibam. No ganibam neluhgtos weesus gan neisdewâs nodsiht, bet daudſ namu ihpaschneeki grib eesneegt reenahzigâ weetâ suhdsibu, pirmkahrt par sahles nomihdischanu un otrkahrt, par stiklu gabalu un adatu iskaisischanu ganibâs, kas winas padara lopeem bihstamos. Sche japeesihmê, ka namu ihpaschneeki maksâ par ganibâm 3—4 rbl. gadâ. „L."

No Sakeneekeem. Weetejo inteligentu starpâ eerosinats jautajums par mahzibas eestahdes atwehrschanu ar widus skolas programu. Schak noluhkâ apkahrtejeem pagasteem peesuhtiti usaizinajumi, eewehlet delegatus, kuri tad kopejâ sapulzê nolemtu par jautajuma turpmaku wirsischanu kà ari apspreestu, ar kahdu sumu weetejâs pagasta sabeedribas domâ peedalitees pee skolas ustureschanas. Ds. W.

Brambergu muischa (Brandenburg) Dobeles aprinkî, uf Wisaugstaku pawehli no 29. aprila sch. g. atdota Dr. philos P. Sâlischam bes torga uf 24 gadeem preeksch baschadeem sem kopibas ismehginajumeem. (L)

No Ikschkiles. 15. maijâ ap pulksten 8 wakarâ, netahlu no dselszela stazijas, draudses skolotaja mahsai Alwinei Ds., kas gahjuse no stazijas uf mahjam, kà „Ds. W." sino, usbruzis kahds wihreetis, kas islehzis no kruhmeem un sitis winai ar resnu nuhju pa galwu. Siteens gan kehris, bet ne wahrigi, tà ka wina spehjuse behgt; bet laundaris winu panahzis, nogahsis semê, peebehris azis un muti ar smiltim un draudejis winu no nogalinat, ja kleegschot. Tad tas ismeklejis winai kabatas un nolaupijis maku ar 5 rubk. 50 kap. Wehlak notikuma weetâ atraba 5 rub. gabalu, kas nemanot bija iskritis no maka. Tà ka pehdejâ laikâ sche isdariti wairaki scham lihdsigi usbrukumi un jau agrak par wainigeem domaja schejeenes pagasta lozekkus, brahkus Jahni un Juri B., kuri dsihwo Rigâ, tad isdarija tajâ paschâ naktî pee wineem dsihwo.ka kratischanu, un atroda wairakus „Zihnas" numurus, kà ari daschadas aisleegtas grahmatas. Abus apzeetinaja.

No Jelgawas.

Basnizas konzerts. O. Kaulina kga farihkotais garigais konzerts Jelgawas Annas basnizâ isdewâs mahkslas sinâ koti teizami. No spehkeem, kas konzertâ peedalijâs, tas zitadi ari nebija sagaidams. O. Vogelmana kga mahksla Jelgawneekeem jau tik pasihstama, ka naw wajadsigs daudſ par to teikt. Jauki nollausitees tik weikla mahkslineeka spehlê, ihpaschi kad winam rokâ tik wehrtigs instruments. Vogelmana kga tschello „nes" ihpaschi tahlu, tà ka beidsamâ basnizas stuhrî klusakais pianisms skaisti un skaidri bija dsirdams. Manteufeka „Berceuse livonienne" weetâ Vogelmana kgs spehleja Tomèa skaisto „Andante religioso", kas basnizas konzertam warbuht wehl wairak peemehrots. Kahposta kgs spehleja mahksligi un dsiki sajusti, lai gan bija sew iswehlejees deesgan gruhtu gabalu. „Liras" koris ispildija sawu usdewumu ar parastu weillibu. Ko jauktais koris spehj, tas parahdijâs ihpaschi koru dseesmâs if Haydna „pasaules radischana". Sewischki mums patika wihru kora aisgrahboschi dsiedats „Tas Kungs ir mans gans". Preezatees wareja ari par Annas basnizas jauno basnizas kori. Eewehrojot, ka schis koris sastahdits tikai ihsi preeksch Seemas swehtkeem, jaopbrihno Kaulina kgs, ka winsch laikam tatschu nesagatawotos spehkus tik ihsâ laikâ tik tahlu wedis.

„Koralu „Mostatees" ispildija saweenotee „Liras" un Annas basnizas kori, kopâ ap 100 dseedataju, ar puhteju kwartetes un ehrgeku pawadibu. Tschello un wijoles solo gabali, kà ari trio bija japawaba ar harmoniju, tapehz ka Annas basnizas wezâs ehrgeles klusam pawadijumam wairs neder. Zerams, ka Annas draudse drihſ tiks pee jaunâm ehrgelêm.

Konzerts bija apmeklets deemschehl tikai wideji. Skaidrais atlikums nahk wifs par labu Annas basnizai, bet truhka Annas draudses un truhka gandrihſ kà weens wihrs — wisa Jelgawas Latweeschu inteligenze A.

Maskawas Keisariskâs operas meschraga mahksleneeks Kotrbas kgs, kas tur iskalpojis pilnu pansiju, pehdejâs deenâs atzeļojis teitan un kà dsirdams, tad tas ari schejeenes pilsehtâ palikschot uf pastahwigu dsihwi. Neaismirstama peemina minetais mahksleneeks palizis tureenes Latweeschem, kurus tas wairak reises eepreezinajis ar sawâm maigajâm meschraga skanâm, usstahdamees tureenes inteligentako Latweeschu isrihkojumôs. Kà, dsirdams, tad ari schejeeneeschem buhschot brihsumâ isdewiba, noklausitees wina meschraga mahkslâ. —e—

Wiseem widus skolu direktoreem, tautskolu direktoreem un skolotaju seminaru waditajeem Rigas mahzibas apgabala pahrwalde issuhtijusi zirkularu, kurâ aisrahdits uf to, ka wehl arweenu atgadotees, ka eksterni sawus eksamenus noleekot ar zitu personu palihdsibu, un to isdarot pahrmainidami luhgumrokstteem peeliktâs fotografijas. Lai tas nu uf preekschu wairs nebuhtu eespehjams, tad eksternu fotografijas peeschnorejamas pee dokumenteem un schnorei usspeeschams skolas sehgelis; tapat ari fotografija apsehgelejama gihmetnes pusê.

Paschnahwiba. Otrdeen 26. maijâ ap pulksten 4 pehz pusdeenâ Palejas eelâ, W. namâ atrasts sawâ dsihwoklî noschahwees schejeenes eezeenitais diakonisu azu ahrsts Osten-Sakens, apmehram 40 gadu wezumâ. Domâ, ka tas paschnahwibu padarijis aiſ gruhtsirdibas. —e—

Schausmigs nelaimes notikums. Treschdeen 27. maijâ, ap pulksten 1/26 wakarâ schejeenes pilsehtas twaika sudmalâs 42 gadus wecais strahdneeks Teodors Osols eepreeksch maschinu neapturejis, mehginajis uf kahda maschinas ritena uslikt nokritusho siksnu, pee kam tas tik nelaimigi tizis no siksnas kerts un usrauts welbomî, ka bijis uf weetas pagalam. Trokšni isdsirdis, gan ahtrumâ peesteidsees to glahbt kahds otrs strahdneeks, bet nelaimigais bijis jau lihkis. Tas tika aisgahdats pilsehtas slimnizâ. Nelaimigo apraud gruhti peemekletâ seewa. —e—

Atrasts behrns. Treschdeen, 27. aprilî pehzpusdeenâ uf tà nosaukteem wazajeem „Tehwinu" kapeem garamgahjeji atrada brahnâs eetihtu jaunpeedsimuschu nedsihwu behrnu seeweeschu kahrtas, apmehram tikai pahris nedeku wezu. Behrns tika aisgahdats pilsehtas slimnizas sekzijas nodaļâ. Pehz behrna mahtes teek pakal meklets. —.—

Nepareisa nauda. Pagahjuschâ swehtdeenâ, 24. maijâ, kahds Schihds Katoku eelâ Bauskas weesnizâ mehginaja ismainit nepareisu sudraba rubli un pusrubli, bet tika drihsumâ peekerts un apzeetinats un peesauktais kahrtibneeks to nogahdaja polizijâ. Tur to iskratot, pee wina wairak nepareisas naudas neatrada. Atrastâ nauda bija ar gada skaitli 1899 un bija deesgan labi pakaktaisita, tà ka weenkahrschakeem kautineem nahkotees to koti gruhti isschkirt no ihstâs sudraba naudas. Tikai pee stipras leelschanas wina luhstot, ta isskatotees sila un ari pirkstôs bersejot wina esot daudſ glumako, nekà pareisâ nauda. —.—

Elektrisku apgaismoschanu, kà dsirdams, wehl schogad dabuschot ari schejeenes brunneezibas nams Upes eelâ. Preekschdarbus pee ta jau eesahkschot ap nahkoscha mehnescha widu.

Sahdsibas. Scheje es eemihtneekam A. T. par to laiku, kamehr tas sawu welosipedu starp pulksten 9 un 10 wakarâ nolizis Komersa weesnizas preekschnamâ un pats ihsu laiku usturejees eekschtelpâs, kahds garnadsis to nosadsis un aisbrauzis. Welosipeds, kas maksajis 100 r., bijis tumschi-bruhnu krahsu, ar usrakstu „Rossija 25" un fabrikas numurs 15047. Sagtais welosipeds neesot wehl atrasts un kas sahdsibu isdarijis, ari lihdſ schim nesinams. — Wirzawas pagasta Tsch. mahju eemihtneeks sinoja polizijâ, ka winam kahdu deenu mahjâs neesot issagts sudraba kabatas pulksteņs, wehrtibâ 15 r. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijuse, krita uf kahdu schejeenes Walles eelâ № 34 dsihwojoschu 18 gadus wezu eemihtneezi L. K., kura apzeetinot ari atsinas, ka isdarijuse mineto sahdsibu un pulksteni pahrdewuse uf schejeenes tirgus kahdam nepasihstamam. Tika usnemts protokols un leetai dots likumigs wirseens. — Par dahrsa rihku sagschanu polizija pehdejâs deenâs apzeetinaja kahdu garnadsi B., kas minetâs leetas bij nesen issadsis if dsehraju patwerſmes darba rihku noliktawas. Kà wehlak israhdijas, tad minetais B. jau reis sodits par tamlihdsigu gadijumu. —.—

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas draudses basnizas sinas no 18. lihdſ 24. maijam 1909. Kristiti: Anna Ottilija Janson, Peters Alberts Zekaus, Wally Lotte Neuland, Berta Katrina Hermine Jaunbruhn, Lina Malwine Lemke, Anna Elisabete Stirna, Schanis Nahge. Usſaukti: Janis Simsons ar Lihsi Friderika. Laulati: Andschus Jurjak ar Mariju Annu Bajar. Miruschi: Scharlotte Benigne Splites 36 g. w., Anna Gertner, dsim. Otonke 77 g. 3 m., Indrikis Gustaws Dsene 7 g. 4 m., Peters Alberts Zekaus 2 d., Frizis Rosenbergs 53 g., Scharlotte Schenni Schurinski dsim. Braunfeld 64 g., Elsa Hermine Stendse 6 g. 6 m., Erna Elwire Julie Gutmann 11 m., Wilhelms Alfreds Krause 1 g. 4 m. w.

Dahwanas: preeksch basnizas 6 r. 50 k., preeksch nabageem 1 r. 50 k., preeksch misiones 50 k.

Deewkalposchana swehtdeen, 31. maijâ, pulkst. 9 no rihta ar beewgaldneekeem. Mahzitajs J. Parstrauts.

Jaun-Leepajas basnizas sinas no 18.—24. maijam. Kristiti: Eduards Mikelis Woldemars Timbers, Andrejs Karlsohns, Olga Ottilija Lisete Karrul, Elsa Emilija Irma Kampar. Usſaukti: Jahnis Miksons ar Minnu Scharlotte Remess. Laulati: Ansis Porens ar Antoniju Dawidson, Frizis Rudsits ar Ilsi Wihtolin. Miruschi: Juhle Rosenberg 70 g. w., Didrikis Sakis 33 g. w.

Basnizai par labu sanemts no T. L. 1 rbl.

Deewkalposchana ar beewgaldneekeem 31. maijâ pulkst. 9 no rihta. Mahzitajs Goldbergs.

Wisjaunakâs sinas.

Schaulôs, 25. maijâ. Janischku meestinâ nodega 35 nami. Ugunsgrehks iszehlas slimnizâ. Eemesli naw sinami. Saudejumu ap 120,000 rbl.

Ahdaschi. Atkal aplaupischana. Neskatotees uf to, ka sche lauku polizijas patrulas apsargâ zekus, tomehr wakar, pat deenas laikâ, atkal aplaupiti zekineeki. Ap pulksten 5 deenâ uf leelzeka starp Peterburgas schoseju un Ahdascheem Wadschu filâ, netahlu no Baltâ esera 2 jauni ar braunineem apbrunojuschees wihreeschi usbrukuschi un nolaupijuschi: Peteram Lorenzam no Pabaschu Swaigschnu mahjam 35 r., Peteram Wirkam no Sehjas Krastinu mahjam 15 r., kabatas pulksteņu un wezu pistoli, Trihnei Preedei no Lihlastes kroga 15 r. un Kristinei Silin, Mas-Sahbaku mahjam 18 r., pehz kam eebehguschi filâ.

Pag. nakti ap pulkst. 12 tajâ paschâ weetâ 4 rewolwereem apbrunojuschees wihreeschi usbrukuschi no Rigas uf mahjam brauzoscham Pabaschu Intschkroga Peteram Osolam un gribejuschi winu aplaupit. Winam bijis jauns, ahtrs sirgs, kuru isdewees ahtri apgreest un tà isbehgt no laupitajeem atpakal uf Rigu. Usbruzeji schahwuschi winam diwas reises pakal, bet nekehruschi. Ds. W.

No Kuldigas. Ar finantschu ministra atwehli sche Seemekbanka un Pleskawas komerzbanka atwer sawas nodaļas.

Peterburga. Walsts dome sawâ 26. maija sehdê peenehma likumprojektu par tizibas mainu tahdâ weidâ, kà to bij eesneegusi komisija preeksch tizibas leetâm.

— Franzijas wehstneeks Tuschars, kursch atstahj sawu weetu, 27. maijâ aisbrauza ar sawu kundsi uf atwadischanos Zarskoje-Selâ, kur winsch bij aizinats uf Wisaugstakâm brokastim.

Kasanâ, 25. maijâ. Maskawas-Kasanas dselszeka stazijâ nodega wairakas noliktawas un wairak kà 100 wagonu. Saudejumu ap pusmilj. rbl.

Berlinê, 7. junijâ. Reichstagâ ofizieli apsweiza uf schejeeni atbraukuschos Anglijas parlamenta lozekkus un strahdneeku wadonus. Weesus apsweiza Angku walodâ eekschleetu walsts sekretars Betmans-Holwegs un reichstaga wahrdâ wizepresidents Kaempfs.

Winê, 7. junijâ. Swinigi atklahja festo apdroschinaschanas leetu kongresu.

— No Fiumes inkognito (slepeni) eerabas karalis Ferdinands.

— 7. junijâ. Ofizieli sino, ka no sprahdseena Podgurschâ eewainotas tikai priwatpersonas. Weena noliktawa galigi isnihzinata, otra sagrauta. Pa daļai sagrautas 3 magasinas.

— Turku komisija, kura pasino Eiropas walstju waldibam par sultana Muhameda V. uskahpschanu uf troni, aisbrauza uf Peterburgu.

Parisê, 7. junijâ. Awisês „Matin" un „Humanitê" eeweetota Satarhana telegrama, kurâ tas protestê pret Kreewijas eejaukschanos Persijas eekschejâs darischanâs.

„Echo de Paris", „Journal", „Figaro" un „Petit Pariesien" apspreesch Bompara un Tscharikowa eezelschanu par wehstneekeem Konstantinopolê. No schis eezelschanas warot redset, ka Kreewija un Franzija zenschâs saskanot sawu politiku Konstantinopolê.

Stokholmâ, 7. junijâ. Konstituzijas simts gadu pastahweschanas jubilejas deenâ wisâ walstî notika tautas swehtki. Stokholmâ eekschleetu ministris karaka un kronprintscha klahtbuhtnê tureja runu, kurâ tas aisrahdija, ka 1809. gadâ dahwinatâ konstituzija uslikuse tautai sinamu atbildibu. Schi atbildiba wehl wairak paleelinajusês pehz wehleschanu reformas eeweschanas.

Konstantinopolê, 7. junijâ. Austrumu dselszeku leeta galigi nokahrtota.

— Nekahrtibas Arabijâ paleek arweenu leelakas. Waldibas eestahdes luhdſ, lai suhta uf tureeni wairak kara spehka. Bijuschais Mekas scherifs Ali-paschâ, kuram pawehleja eerastees Konstantinopolê, aisbehdsis uf Egipti, kur dsihwo galwenee arabu kustibas wadoni. — Isstrahdati pagaidu noteikumi par kristigu sawwalneeku peenemschanu kara deenestâ.

Teheranâ, 7. junijâ. Kaswina arweenu wairak nomeerinajas. Nazionalistu pulki eet uf Reschtu. Kaukaseeschi atstahj Eiljanu.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents Th. Doebner.

Redaktors: A. Purinsch (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Jelgawas Laukfaimn. Beedribas Krahschanas-Aisdosch. Sabeedriba,

Jelgawâ, Katolu eelâ № 44. Jegawas Laukfaimneezibas Beedribas namâ. Telefons 62.

31. aprilî 1909. g.:

Bilanze swahrstâs ap 2 647,403 rub. 37 kap. Beedribas droschibas kapitali 211,793 rub. 70 kap. un 1804 beedru garantija.

Makfâ par noguldijumeem 3—6%.
Nem par aisdewumeem 6½—8%.
Kantors atwehrts darbdeenas no pulksten **10—2** deenâ.

Aisnehmumu peeprasijumus isspreesch pirmdeenâs un otrdeenâs.

Noguldijumus peenem un ismaksâ katru darbdeenu. Tos war ari pa pasti eesuhtit (Митава, Сьудо-сберегательное Товарищество Митавскаго Сельско-хозяйственнаго Общества). Sabeedriba uf wehleschanos noguldijumus pa pasti issuhtot atmaksâ un tapat issuhta ari noguldijumu prozentes.

Walde: agronoms **J. Biffenceks.**
agronoms **J. Brasda.**
D. Kahnbergs.

!!! Slimneeku eewehribai!!!

Eewehrojot, ka tirdsneezibâ parahdijuschees wesselibai kaitigi Spermina pakaldarinajumi, ko peedahwâ sem daschadeem nosaukumeem, neepeezeeschami jagreesch wehriba uf nosaukumu

SPERMIN-POEHL
PROF. Dr.
SPERMINUM-POEHL
1901.

un japrasa tas **profesora Dr. Poehla un dehlu** Peterburgas organo terapeitiska instituta **original eepakajumôs.**

Wiss leelais skaits siniska raksturu kreewu un ahrsemju literaturâ un ahrstu un sinibas wiyru nowehrojumi par spermina labo eespaidu pee **neirastenijas, dsimuma nespehzibas, wezuma wahjibas, histerijas, neiralgijas, masasinibas, dilona, sifilisa, sek m no ahrsteschanas ar dsiwsudrabu, reimatisma, sirdskaitem** (trekuma, skleroses, pukstescchanas, krampjeem, miokarditis), **arteriju, skleroses, alkoholisma, mugurkaula dilona, paralises, wahjuma no mantotam slimibam, pahrpuhleschanos** u. t. t.

sihmejâs tikai uf prof. Dr. Poehla sperminu.

Spermin Poehl dabujams wisôs apteekôs un leelakâs apteeku pretschu pahrdotawâs: 1) Pileenôs (Essentia Spermini-Poehl) 1 but. 3 r.; 2) ampulês pr. eesprizeschanas apaksch ahdu (Sperminum-Poehl pro injectione) 1 wahzelite 4 reisem 3 rbl.; 3) klismeem (Sperminum-Poehl pro clysm.) 1 wahzel. 4 reisem 3 rbl.

Issuhtam bes makfas grahmatu **„Spermin-Poehla dseedinaschanas spehks"** (182 lap. p.) saturoschu kreewu un ahrsemju ahrstu nowehrojumus, tapat: **„Organo terapeitiskais krahjums"** (otrs isdewums) ar aisrahdijumeem uf ziteem Dr. Poehla organo preparateem. — Ahrstu kungeem uf wehleschanos ihpascha siniska literatura.

Profesora Doktera Poehla un dehlu
organo terapeitiskais instituts, kimiska laboratorija un apteekis
С.-ПЕТЕРБУРГЪ, Вас. остр. 7 лин. № 18—130.
Augstakas balwas (Grand prix) wisâs pasaules isstahdês un labakâs atsauksmes no mediziniskâm autoritatêm.

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst. 9½- 1 un 4—6. **Spezialitate: eeleek mahksligus sobus, porzelana plombas** un **iswelk sobus gluschi bes sahpêm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**
Jelg. Leelajâ eelâ № 6,
Gutman-Rathaus.

Naudas skapji,

uguns un sagku droschi, wisjaunakâs konstrukzijas, ar tehrauda brunâm, godalgoti ar wairakâm godalgâm, kâ ari **dselss dahrsa galdi** un **krehsli** dabujami par mehrenam zenam naudas skapju fabrikâ **P. Ballod, Rigâ,** Klosteru eelâ № 17, pee Jehkaba basnizas. Telefons № 2938.

Wihreeschu bessspehziba

winas ahrsteschana wisjaunakeem lihdsekleem. Broschura sastahdita no ahrsteem Abramowa un Winogradowa, teek issuhtita bes makfas. Adrese: Козловскій пер. домъ № 18, кв. № 51. Д. Калениченко (собств. д.) Москва.

Slimeem

abeja dsimuma wahjeem dsihwneeku sehklas dseedseru schkidrums **„Sekarda ekstrakts"** pagatawots pehz ahrsta Teknichina preekschraksta D. Kalenitschenko laboratorijâ. Siniski populara literatura par sehklas dseedseru schkidruma eespaidu uf zilweka organismu, sastahdita sem ahrstu Abramowa un Winogradowa redakzijas, issuhtita par brihwu. Adrese: Д. Калениченко, Москва, Козловскій пер., д. 21, кв. 51, собственный домъ.

„Pirmajâ laikâ es ar leelu nesapraschanu nehmu rokâ un tâpat ari atstaitiju pileenus, kâ es to **agrak dariju besrezultatiski ar daschadeem medikamenteem.** Pehz diwu nedeku leetoschanas D. Kalenitschenko sekara schkidruma man pahrgahja galwas sahpes, ar kurâm es slimoju wairak kâ diwi gadi, parahdijâs labaka paschapsina. — Nemanu tagad nokuschanu un spehku masinaschanos kâ agrak, preeksch sekara schkidruma leetoschanas." Menselinskâ, Ulsim. gub., Semskas darbnizâs. A. L. Nikolajews.

No manis sanemtas 3 butelites D. Kalenitschenko sekara schkidruma es wehl nebeidsu isdrukket, bet spehki manami wairojâs, ir meerigs meegs un labaka apetite. Nerwi eenem kahrtigu gaitu. Ar zeenibu Dr. Filagins, Aleschki pilsehtâ.

NB. (Nahkoschâ reisê buhs eeweetotas zitas wehstules, kuru ir wairak simtu).

1 butelite sekarda schkidruma maksâ **2 r. 50 k.,** suhtischana no 1—3 but. **40 k.,** (war ari uf pehzmaksu).

Mag.
J. Hertela
apteek. pretschu pahrdotawe
Jelgawâ, Basta eelâ № 13.
Peedahwâ wisadas laukfaimneezibâ, dahrsfopibâ un mahjfaimneezibâ wajadsigas **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisadôs leelumôs. **Eilas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. Parfimerijas** un **seepes.** Kimikalijas, eeksch- un ahrsemes patentetas sahles un mineraluhdenus.
Gumijas prezes.

Sludinajums.

Jelgawas Pilsehtas Walde dara zaur scho sinamu wiseem Jelgawas pilsehtas **telefona III. schkiras abonenteem,** ka minetâs schkiras abonentu gada maksa no

20 uf 25 rubleem

ir paaugstinata un ka augschminetâ gada maksa no schi gada **1. julija sahkot buhs jamaksâ.**

Jelgawâ, 26. maijâ 1909. g. (№ 1382.)

Latw. Laukf. Ekonomiskâs Sabeedribas un Jelgawas Laukf. Beedribas

Lauksaimneezibas un ruhpneezibas isstahde

Jelgawâ 12., 13. un 14. junijâ 1909. gadâ.

Peeteikschanos lihdz 1. junijam sch. g. peenem: Isstahdes Komiteja, Jelgawâ, Kalwes schosejâ № 24, Jelgawas Laukf. Beedr. Konsum-weikalâ, Katolu eelâ № 44 un wisos Latw. Laukf. Ekon. Sabeedribas weikalos.

Telegramu adrese: Jelgawâ — Agronom.

Ed. Zehder's — Rigâ

Karla eelâ № 11.

laukfaimneezibas maschinu noliktawa eeteiz:

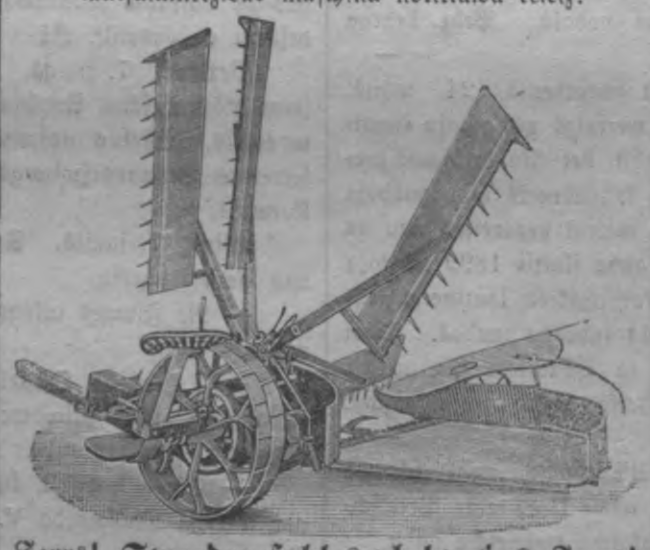

Jauns! Sweedru sahles plahwejus Jauns!

ar **automatisku** noklahjamo eetaisi, lai waretu ari labibu plaut.

Labibas plahwejus wissjaunakâs konstrukzijas is slawenakâs Amerikanu

„Johnston Harwestera"

beedru fabrikas.

Schâs maschinas sewischki eewehrojamas zaur weeglo gaitu, stipru konstrukziju un leelu darba spehju, un waru winas **par mehrenâm zenâm** uf to labako eewehlet.

Elektro-Biografs R. Strömer's.

Programa no zeturtdeenas 28. maija lihds swehtdeenai 31. maijam 1909. g.

I.

1) **Lihbeeschu oases.**
2) **Sneega walsti.**
3) **Nostahsts par tela galwu.**

II.

4) **Wiltneeze.** Krahsâs.
5) **Noslehpumaina puke.**

III.

6) **Siamas kehnina jubileja.**
7) **Peezi prahti.**
8) **Launâs mahtes dehlinsch.**

Israhdes fahkas pulksten **8, 9** un **10** wakarâ.
Swehtdeenâs un swehtku deenâs plkst. **7** wakarâ.

Palihds. beedr. „Latwijas" I. schkir. Wispahrigas isglihtibas kursi

Rigâ, Terbatas eelâ 15|17.

I.	kurss	lihdsinâs	widus skolu	I. un	II.	kl.
II.	„	„	„	III. „	IV.	„
III.	„	„	„	V. „	VI.	„
IV.	„	„	„	VII. „	VIII.	„

Walodas mahza sekoschas: latweeschu, kreewu, wahzu, frantschu un latinu.

Mahzibas noteek wakarâ.

Mahzibas pasneedz weetejo widus skolu skolotaji.

Maksa pirmâ un otrâ kursâ 60 rubli gadâ.
„ treschâ un zeturtâ „ 70 „ „

Eestahschanâs nauda 3 rub.

Peeteikschanos peenem un tuwakas sinas pasneedz kursu kanzlejâ **Terbatas eelâ 15/17.** lihds 10. junijam ikdeenas no 9—1. Wehlak par to sinos sewischki, tâpat ari par mahzibas sahkumu kursôs.

Keninu Skolas

Rigâ, Terbatas eelâ 15|17, paschu namâ.

Seeweeschu Gimnasijâ **Wihreeschu Real-skolâ**

usnemschanas eksameni sahksees 1. junijâ, pulksten 9 no rihta. Peeteikschanos peenem ikdeenas no pulksten 9—1 skolu kanzelejâ.

Skolneeki un skolneezes bauda wisas krona real-skolu waj seeweeschu gimnasiju teesibas.

Pee skolam atrodas **sagatawoschanas klase** preeksch sehneem un meitenem atsewischki.

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna dasnizai".**

Kapu peeminekli

kâ: **krusti, odeliski, grahmatas, rulli** u. t. t. teek is **wislabakâ materialo** sagatawoti.
Lai **monumenti** isnahktu glihti kâ ari isturigi pret gaisa eespaideem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.
Seltitus, kâ ari **neseltitus „tschuguna krustus"** peedahwaju par peenehmigâm zenâm.
Zeen. publikas apstellejumi teek ruhpigi un apsintgi isdariti. — Labakâs atsauksmes. —
„Sudraba medalî un goda diploms" Rigas **„Jubilejas isstahdê".**

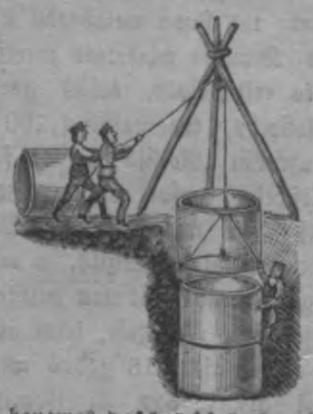

J. Spalits,

zementa trepju un roru fabrika

Jelgawâ, Schagares eelâ № 10.
Telefons 270.

Noliktawa: Jelgawâ Katoku eelâ № 44. Telefons 74. Jelgawas Laukfaimneeku Beedribas Konsuma weikalâ.

Pagodinos namu un lauku mahju ihpaschneekeem peedahwat par nepahrspehjamt labam atsihtas **zementa akas,** dabonamas **daschadôs leelumôs** un par **lehtam zenam. Zementa truhbas** sewischki eeteizamas, ka ustur pastahwigi **labu uhdeni,** ir isturigas un isnahk **daudz lehtaki** kâ daschas zitas, **tiltu rores** daschada leeluma u. t. t. — **Zementa uhdens ballas lopeem, sirgu siles, gowu** un **zuhku siles. Galas fahlamâs wannas** daschadôs leelumôs u. t. t. — Tâpat isgatawoju un pagodinajos eeteikt **zementa kapa krustus wisada leeluma** un **kapu apleekamos un peeminekus, drenaschu rores, celu un koridoru stihses, trepju kahpenus** daschada leeluma u. t. t.

Tâ ka mana fabrika ir eerihkota un apgahdata ar wislabakajam formam, materialeem un nodarbina labakos spehkus, tad pagodinos god. publiku luhgt, mani ar apstellejumeem pagodinat.

Ar zeenibu **J. Spalits.**

A. N.

Bogdanowa

tabakas fabrik. noliktawa
Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wislabakâs papirosu tschaulites (hilses) is pascha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard,"

starp tâm: koka kastitês par 500 un 250 gab., kâ ari **Berlines** 100 gab. ar labu munstriki katrâ kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Halis** ¼ ℔ 40 kap., ⅛ ℔ 20 kap. **Maikapara** spezial-tabaka: **Swesda** № 40, № 30 un № 10 nepahrspehjama labuma. Papirosi: wisas wairak peeprasitas sortes par lehtâm zenâm.

NB. Atkalpahrdewejeem wislabakâ eepirkschanas weeta.

Wolguntes Jaunsemu mahjâs 8. junijâ 1909. gadâ, pulksten 9 no rihta pahrdos wairaksolischanâ pret tuhlit samaksu

plawu sahli

masakâs dalâs.

Peenem apstellejumus
uf
„Latweeschu Awisem"
un pahrdod numureem
Matschewska
pahrtikas pretschu weikalâ
Katolu eelâ № 50.

Talsôs.

Peenem pastellejumus
uf
„Latweeschu Awisem"
kâ ari uf **sludinajumeem**
J. Koncewicza
grahmatu pahrdotawâ.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peel'kumi.